

Porseleinhoen, 30 augustus 2022, Bovenmeent | Andrea Rietbergen

Porseleinhoen, 15 september 2022, Nijkerk | Burg de Man

Porseleinhoen

Porzana porzana

Paul Keuning

Deze kleine rallensoort is niet erg schuw, maar door zijn teruggetrokken stille leefwijze bestaat zeker de kans dat hij bij tellingen over het hoofd wordt gezien. Met zijn donkergrisbruine camouflagekleur gaat hij vaak ongezien zijn gang. Op lange tenen loopt hij over modderig oppervlak, die poten zijn overigens groen van kleur. Het verschil met koeten, zoals het Waterhoen en de Meerkoe, is dat die vogelfamilie een wit voorhoofdschildje heeft. Dat hebben rallen niet. Nog een uiterlijk kenmerk is de korte gele snavel met wat rood aan de basis.

Waarom is vogels kijken zo boeiend? Zonder hoge verwachtingen, zonder voorkennis – of heb je misschien toch even op waarneming.nl gekeken? – ga je een paar keer per maand op pad. Goed voor de conditie, kijker in de aanslag. En als je dan opeens tussen de lage vegetatie bij ondiep water een Porseleinhoen ontdekt, is deze vogeltocht een groot succes. Zolang jij je rustig houdt, gaat deze ral door met scharrelen, zoekend naar beestjes tussen het pitrus, de zeggen en het liesgras. Is het een mannetje of een vrouwtje? Dat is moeilijk te zien, de verschillen zijn niet groot. Een broedend mannetje heeft minder witte spikkels op zijn borst. Geluid maken doet hij vooral 's nachts. Een hoog, kort twiet-geluid, luister maar eens op je mobiel, dan ben je voorbereid. Hun broedgebied strekt zich uit over heel West-Europa – behalve het hoge noorden – tot in Azië aan toe. Ze voelen zich thuis in een natte omgeving, zoals ondergelopen grasland,

poelen en moerassen. Als pionier kan hij een nieuw gebied snel koloniseren. Laagveenmoerassen zijn erg in trek, zoals in Zuidwest Friesland en de Weerribben in Overijssel.

Kwetsbaar

Sovon geeft hem het etiket kwetsbaar op grond van de maximaal 310 geregistreerde broedgevallen in ons land (Sovon 2018), terwijl de Sovon Vogelbalans van 2022 en 2023 jaarlijks een paar procent teruggang laat zien. De aantallen zijn afhankelijk van de omstandigheden en wisselen per jaar.

Waarnemingen in ons werkgebied

In 2024 is het Porseleinhoen meerdere keren gezien in de Eempolders bij een plasje aan de Korte Maatskade. Was dit een territorium, dus een broedgeval? Het Porseleinhoen werd op waarneming.nl ook herhaaldelijk gemeld in de Keverdijkse Polder bij het natuurontwikkelingsproject

Hilversumse Bovenmeent. Verder waren er overvliegende exemplaren in Baarn, Vinkeveen en bij de Vijfhoek (Diemen). Opvallend is dat in het najaar van 2013 een Porseleinhoen tot tweemaal toe in de netten van het ringstation vloog: in september toen de netten tijdelijk opgesteld stonden in de Maatpolder en op 19 oktober op de nieuwe vaste plek aan het Gooimeer, ten westen van Oud Valkeveen. Deze vangsten waren waarschijnlijk vogels op trek vanuit het noorden op weg naar Afrika.

Bronnen

- Sovon 2018 Vogelatlas van Nederland, Kosmos uitgevers
- Hume, R. et al. Vogels van Europa, 2023. Uitgave Noordboek Natuur
- Vogelbalans 2022 en 2023, Uitgave Sovon
- Korhaan 2013 nr. 1, Rudy Schippers, pag. 21-23
- waarneming.nl

Porseleinhoen, 28 augustus 2022, Bovenmeent | Andrea Rietbergen

